

Błażej Feret

Internet jako źródło informacji naukowej – wybrane aspekty

Forum Bibliotek Medycznych 1/1, 286-307

2008

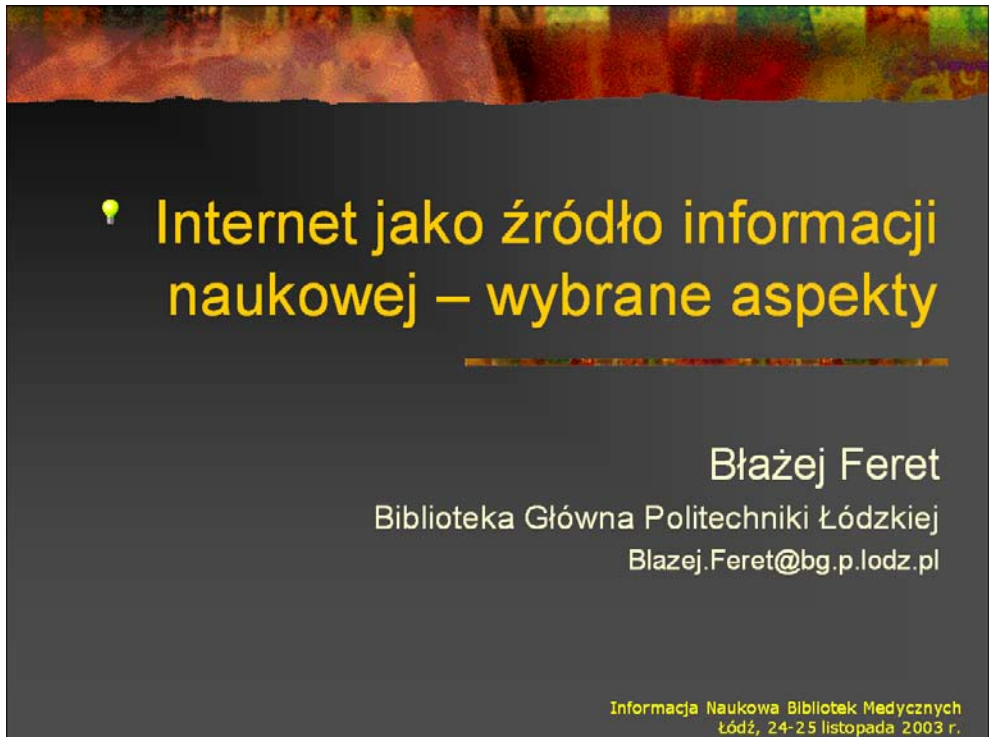
Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na zakończenie mojej wypowiedzi, krótki nadzwyczajny apel. Drodzy Państwo. Pogoda nam sprzyja. Istnieje więc okazja i możliwość dla tych osób i instytucji, które pragną trwalej upamiętnić swój pobyt w pierwszym w Polsce Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, mieście czterech kultur, do sponsorowania i zasadzenia igłaka przed gmachem naszej biblioteki uczelnianej. Preferowana jest thuja occidentalis smaragd i kosodrzewina. Efekty tego typu akcji prezentujemy na naszej stronie internetowej (<http://www.bg.umed.lodz.pl>)

Mgr inż. Błażej Feret
Łódź – PŁ

INTERNET JAKO ŹRÓDŁO INFORMACJI NAUKOWEJ – WYBRANE ASPEKTY

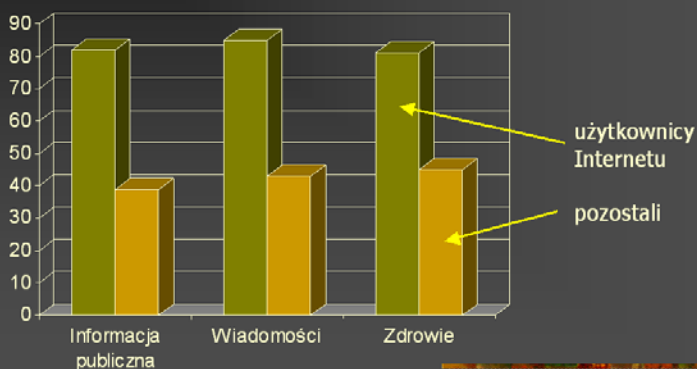
Internet jako źródło informacji naukowej – wybrane aspekty

Błażej Feret
Biblioteka Główna Politechniki Łódzkiej
Blazej.Feret@bg.p.lodz.pl

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki

Odsetek Amerykanów przekonanych, że Internet zaspokoi ich potrzeby informacyjne w grupach tematycznych:

Pew Internet Project 2002: www.pewinternet.org

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Zagadnienia

- Internet jako konkurent biblioteki
- Wielkość i wzrost Internetu
- Metody poszukiwania informacji
- Statystyki wyszukiwarek
- Wyszukiwarki a metawyszukiwarki
- Jakość informacji w Internecie
- Nowe zagrożenia dla funkcji informacyjnej bibliotek
- 💡 ■ Podsumowanie

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki – przyczyny

- Łatwa dostępność internetu i prostych w obsłudze mechanizmów wyszukiwawczych
- Samodzielność i niezależność w poszukiwaniach
- Pozorna biegłość w używaniu wyszukiwarek internetowych
- Nadmiar informacji w stosunku do potrzeb
- Dostępność tych samych albo podobnych źródeł informacji
- Różnorodność typów informacji osiągalnych za pomocą tego samego narzędzia

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki

Pytanie użytkownika:

„Is there any kind of research that is better done in the library than on the Internet? For instance, can you use the Internet to locate abstracts of articles in scholarly journals, or is it better to check a database at a good library?”

http://www.virtualchase.com/howto/internet_or_library.html

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki – kiedy?

Podstawowe czynniki decydujące o wyborze Internetu lub biblioteki w poszukiwaniach informacji przez konkretnego użytkownika

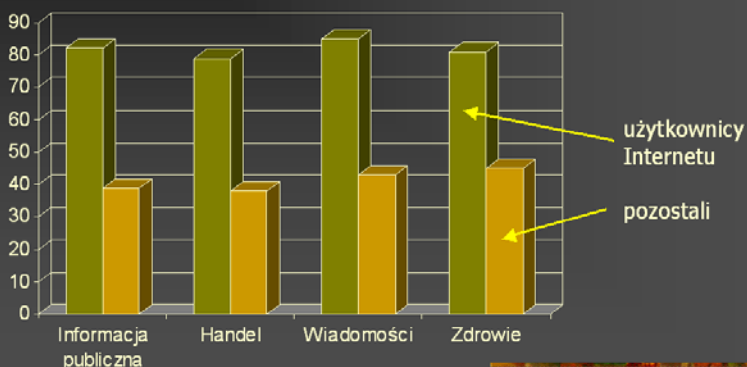
- Dostępność wiarygodnego źródła
- Umiejętność wyszukiwania informacji
- Sposób wykorzystania informacji

http://www.virtualchase.com/howto/internet_or_library.html

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki

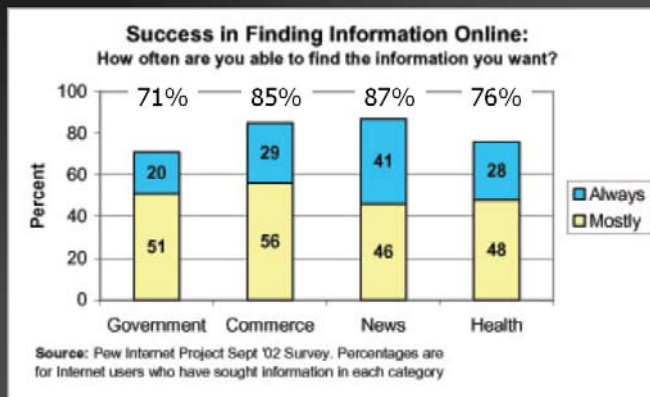
Odsetek Amerykanów przekonanych, że Internet zaspokoi ich potrzeby informacyjne w grupach tematycznych:

Pew Internet Project 2002: www.pewinternet.org

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wielkość i wzrost internetu

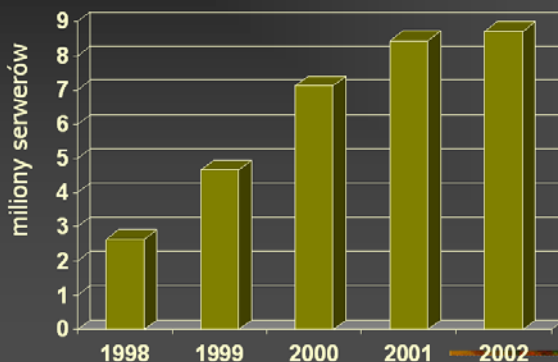
Web Characterization Project (OCLC)

- Badanie rozmiarów i dynamiki wzrostu internetu
- Badanie struktury językowej stron www
- Badanie popularności stron
- Badanie stabilności serwerów www

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wielkość i wzrost internetu

Liczba unikalnych stron głównych www
(serwerów www o unikalnych numerach IP)

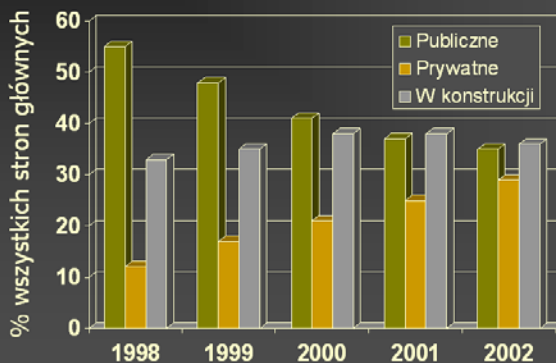

wcp.oclc.org

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wielkość i wzrost internetu

Struktura stron głównych www (numerów IP)

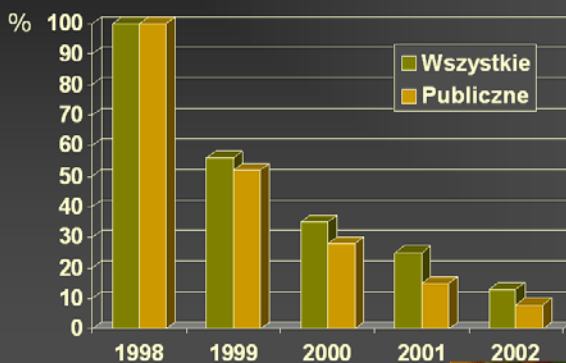

wcp.oclc.org

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wielkość i wzrost internetu

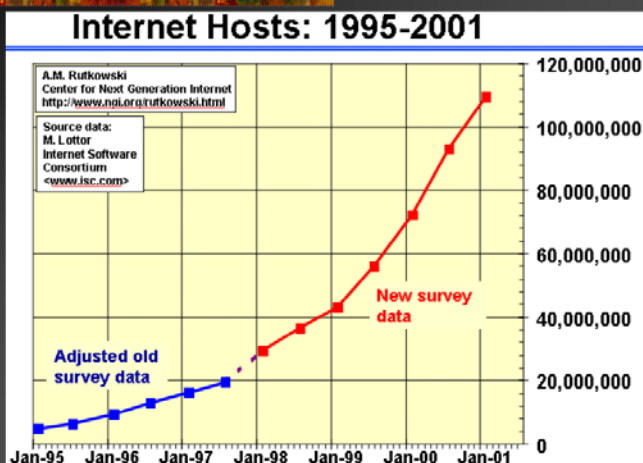
Trwałość stron głównych www (numerów IP)

wcp.oclc.org

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wielkość i wzrost Internetu (DNS)

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Poszukiwanie informacji

- Katalog biblioteczny
 - słowa kluczowe
 - hasła przedmiotowe

- Internet
 - Wyszukiwarki (search engines)
 - katalogi tematyczne (directories)

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Poszukiwanie informacji

Preferencje Użytkowników:

- Katalog biblioteczny
 - słowa kluczowe ?? %
 - hasła przedmiotowe ?? %

- Internet
 - wyszukiwarki ?? %
 - katalogi tematyczne ?? %

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Poszukiwanie informacji

Badania psychologiczne mechanizmów poszukiwania informacji przez człowieka wskazują na zdecydowaną preferencję poszukiwania opartego na skojarzeniu z problemem niż na systematycznym przeszukiwaniu źródeł wiedzy zgodnie z opracowanymi algorytmami nawet jeśli poszukiwanie nie miaoby zakończyć się sukcesem.

Wniosek: przeglądarki internetowe będą znacznie częściej wykorzystywane jako punkt startu w poszukiwaniach informacji niż katalogi tematyczne.

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

(search engines)

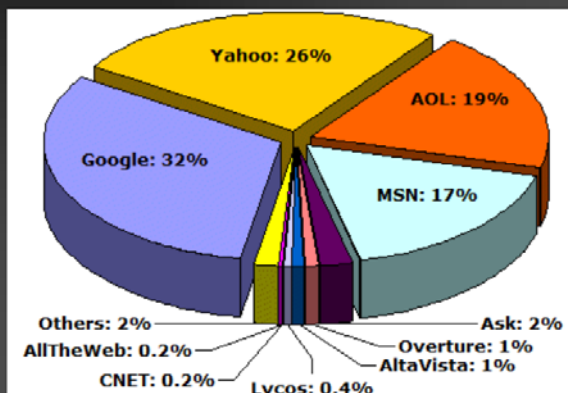
Przykłady:

- ◆ Alta Vista (www.altavista.com)
- ◆ Alltheweb (www.alltheweb.com)
- ◆ Google (www.google.com)
- ◆ Lycos (www.lycos.com)
- ◆ Infoseek (www.infoseek.com)

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

„Torcik” popularności wyszukiwarek

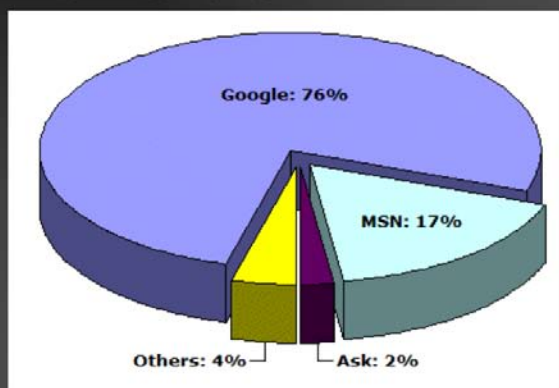

searchenginewatch.com: US web surfers in August 2003

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

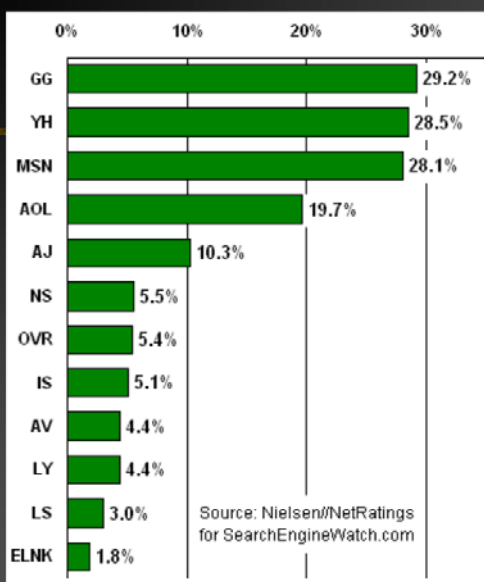
Wyszukiwarki internetowe

Statystyka używanego oprogramowania:

searchenginewatch.com: US web surfers in August 2003

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Zasięg użytkowy wyszukiwarek

The chart shows the most popular search sites in the United States, as based on audience reach for January 2003.

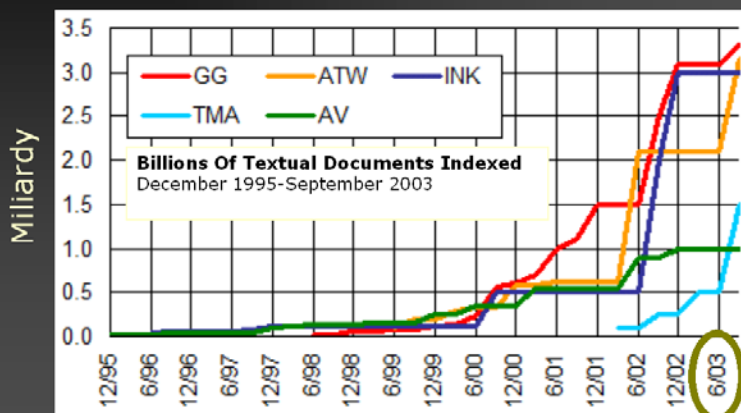
Audience reach is the percentage of US home and work internet users estimated to have searched on each site at least once during the month through a web browser or some other "online" means.

For January 2003, there were an estimated 134 million active at home and at work internet users in the US.

searchenginewatch.com

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

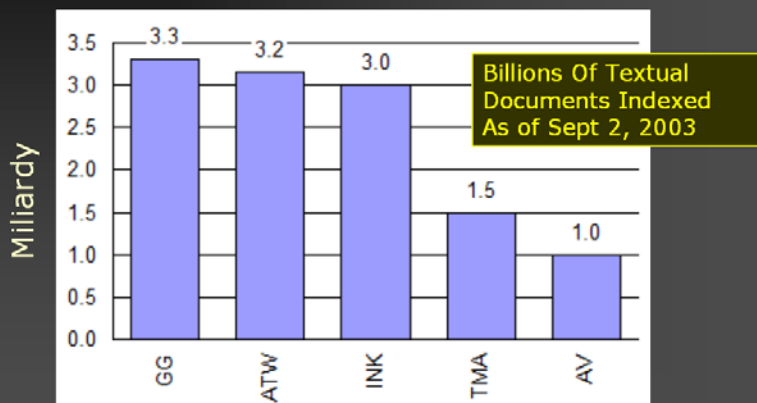

GG=Google, ATW=AllTheWeb, INK=Inktomi, TMA=Teoma, AV=AltaVista.

searchenginewatch.com

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

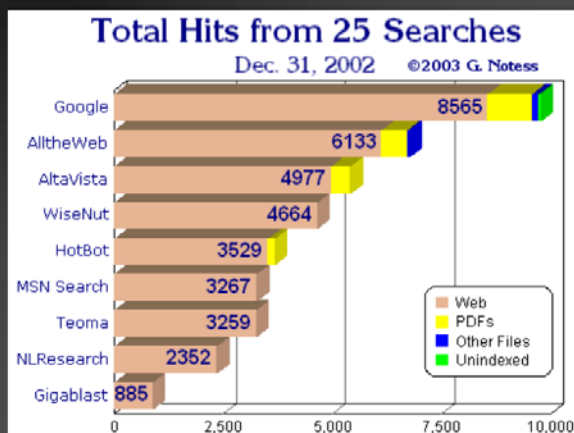

GG=Google, ATW=AllTheWeb, INK=Inktomi, TMA=Teoma, AV=AltaVista.

searchenginewatch.com

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

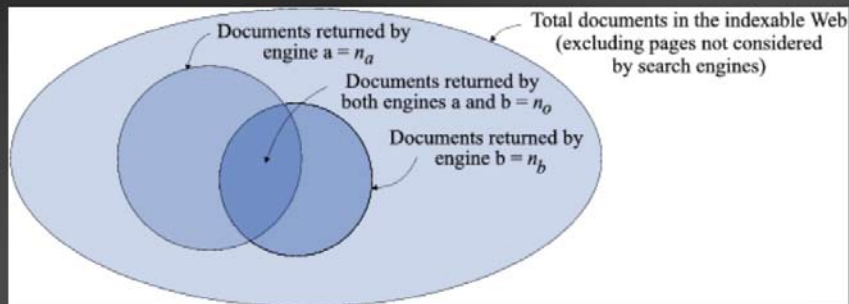

www.searchengineshowdown.com

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

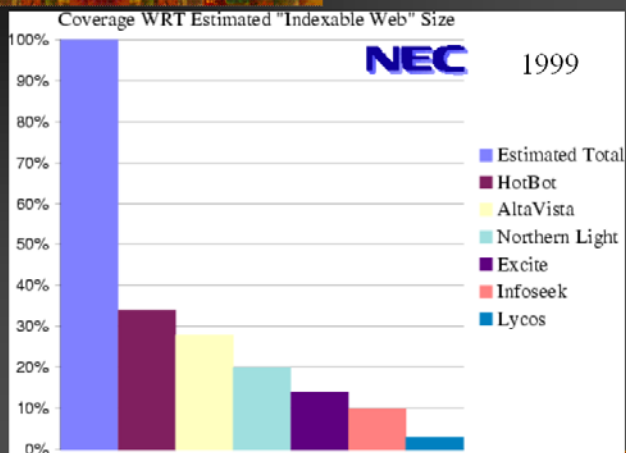
Wyszukiwarki internetowe

Wyniki wyszukiwań:

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki internetowe

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Metawyszukiwarki

(Metasearch engines)

- ◆ Vivisimo (vivisimo.com)
- ◆ Search.com (www.search.com)
- ◆ Ixquick (www.ixquick.com)
- ◆ Metacrawler (www.metacrawler.com)
- ◆ SurfWax (www.surfwax.com)
- ◆ ...

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Metawyszukiwarki

- About.com (<http://www.about.com/>)
- All The Web (<http://www.alltheweb.com/>)
- AltaVista (<http://www.altavista.digital.com/>)
- Ask Jeeves (<http://www.ask.com/>)
- Britannica.com (<http://www.britannica.com/>)
- Clearinghouse (<http://www.clearinghouse.net/>)
- Direct Hit (<http://www.directhit.com/>)
- FindWhat (<http://www.findwhat.com/>)
- Galaxy (<http://www.galaxy.com/>)
- HotBot (<http://www.hotbot.com/>)
- LookSmart (<http://www.looksmart.com/>)
- Open Directory (<http://directory.mozilla.org/>)
- Overture (<http://www.overture.com/>)
- Sprinks (<http://www.sprinks.com/>)
- Surf Point (<http://www.surfpoint.com/>)
- Teoma (<http://www.teoma.com/>)
- Thunderstone (<http://search.thunderstone.com/>)
- Wisenut (<http://www.wisenut.com/>)
- Yahoo! (<http://www.yahoo.com/>)

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Wyszukiwarki / metawyszukiwarki

Problemy i zagrożenia:

- ◆ algorytmy wyszukiwania a algorytmy tworzenia stron www
- ◆ ocena wyszukanych stron www
- ◆ aktualność wyszukanych informacji
- ◆ aktualność otrzymanych linków
- ◆ ...

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

SearchEngines.com - Introduction to search engine optimization - Microsoft Internet Explorer

PLK Edycja Widok Ulubione Narzędzia Pomoc

Wstecz Wyszukaj Ulubione Multimedia

Adres: http://www.searchengines.com/intro_optimize.html

Search Engines.com

Your complete Search Engine resource center.

Search Listings How to Search Optimization Submission Tips Promotion Tips

Subscriber Sign In

Search Engine Optimization

by Yelena Shapiro with Eteka Lehoczyk

Introduction to search engine optimization

What is optimization?
Search engine optimization, also known as placement and positioning, is the process of improving a web site for higher search engine rankings. It's the first step in achieving higher rankings. Only after optimization can you submit a site and hope for good results.

This section is designed for webmasters and others interested in search engine promotion.

Optimization guide
Follow our easy guide to search engine optimization:

1. [Search engines 101](#) - Find out how search engines work and how they differ from directories.
2. [Factors that influence search engine rankings](#) - Learn how search engines rank web sites. This section covers ranking factors such as [HTML title](#), [site design](#) and [link popularity](#).
3. [Search engine information](#) - Learn what makes each search engine unique. We provide tables containing the information you need to optimize for each of the major engines. For example, we will tell you who provides HotBot's directory, what AltaVista considers "spam" and so on.

Kryteria oceny stron WWW

◆ dokładność strony

(czy istnieje wystarczająca informacja o autorze strony, czy jest adres, jaki był cel powstania dokumentu...)

◆ wiarygodność strony

(kto jest autorem, czy strona należy do znanej instytucji, do jakiej należy domeny, czy można stwierdzić, że ma wystarczającą wiedzę do opracowania treści tej strony...)

◆ obiektywność strony

(jaki był cel stworzenia strony, czy nie jest to przypadkiem kryptoreklama, ocen stronę WWW tak, jak oceniasz wiadomość w TV)

◆ aktualność strony

(kiedy strona była utworzona, kiedy aktualizowana, czy zawiera linki –jeśli tak, to czy są one aktualne)

◆ zakres informacji

(czy są odniesienia do innych dokumentów, czy linki są odpowiednio dobrane i są wiarygodne, czy strona nie jest ograniczona do specyficznych przeglądarek i sprzętu, czy zachowano proporcje między tekstem i grafiką, czy właściwie podano cytowania)

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Aktualność wyszukanej informacji

„Wiek” wyszukanych stron w dniach:

Wyszukiwarka	Min.	Średnio	Max.
MSN	1	28	51
HotBot	1	28	51
Google	2	30	165
AllTheWeb	1	30	599
Altavista	0	95	108
Gigablast	45	215	381
Teoma	41	48	81
Wise Nut	133	185	183

www.searchengineshowdown.com

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Odsetek nieważnych linków

Wyszukiwarka	%
Altavista	13.7
Excite	8.7
Northern Light	5.7
Google	4.3
HotBot	2.3
Fast	2.3
MSN (Inktomi)	1.7
Anzwers	0.7

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

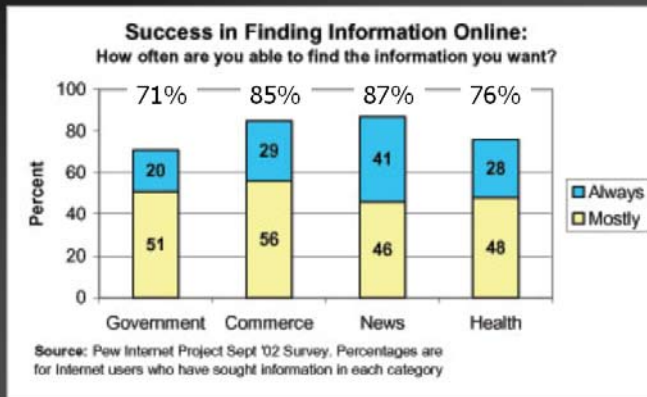
Wyszukiwarki:

- ◆ Przeszukują max 30% Internetu
- ◆ Podają rezultaty uszeregowane według „manipulowalnych” kryteriów
- ◆ Znaczny odsetek „śmieci”
- ◆ Informacje sprzed miesiąca (czy jeszcze aktualne?)
- ◆ Wykazują 5-10% martwych linków

a mimo to...

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet jako konkurent biblioteki

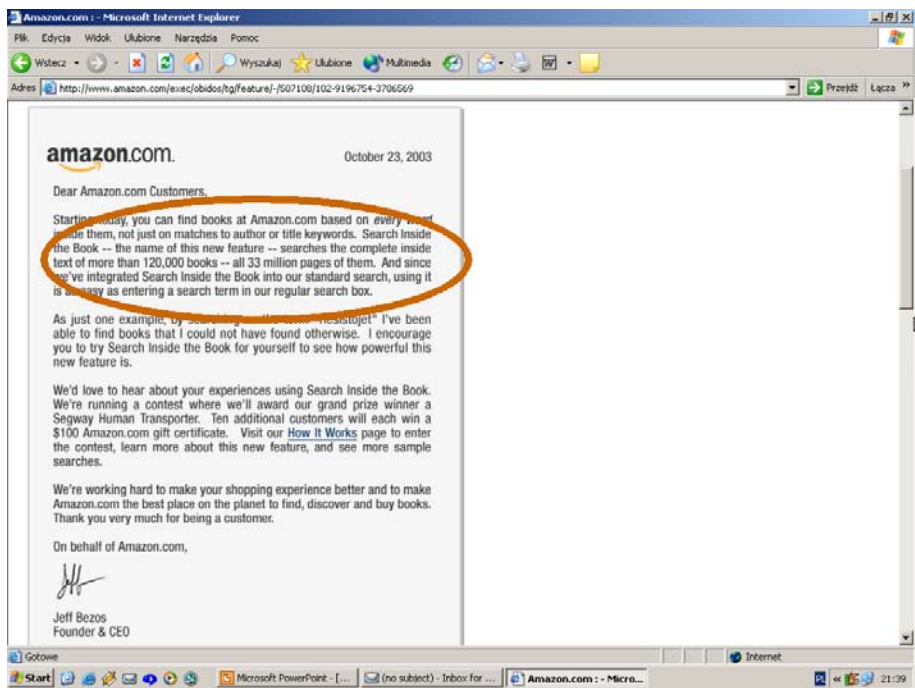
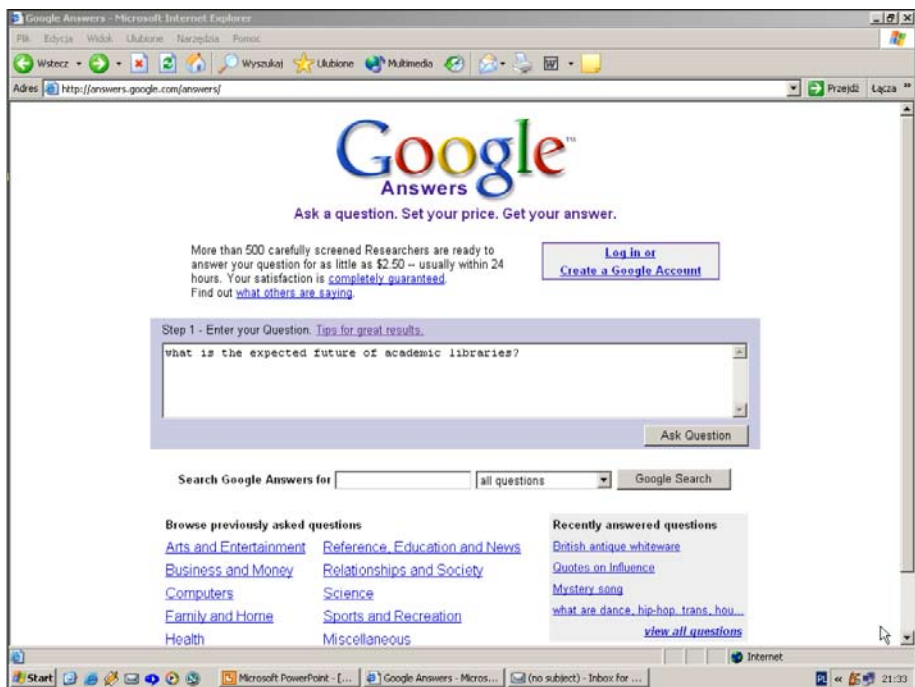

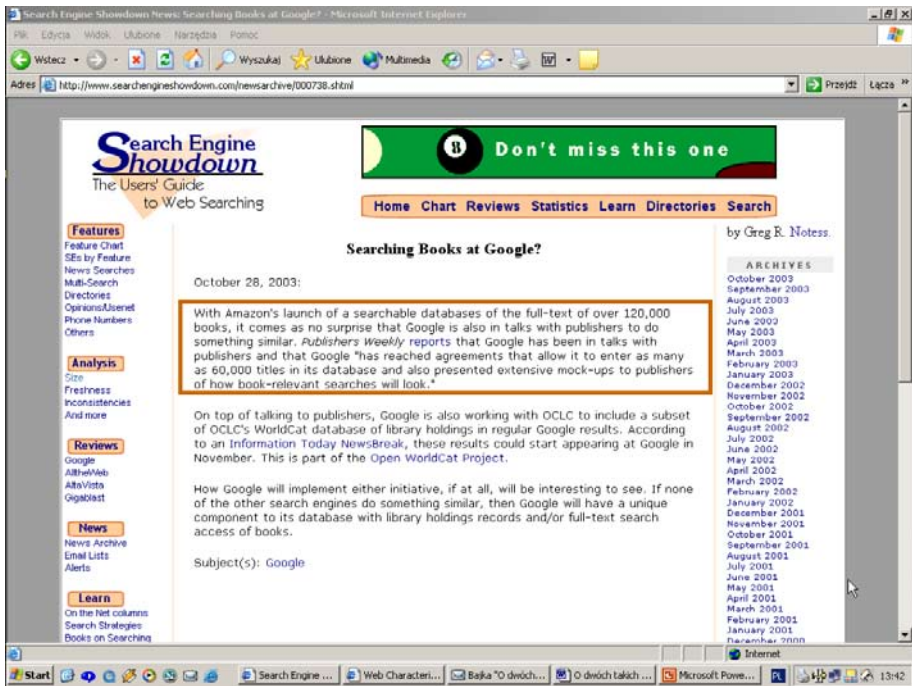
Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Nowe zagrożenia (przykłady)

- Personalizacja usług
- Serwisy konsultacyjne (płatne)
- Indeksowanie pełnych tekstów książek

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Internet a biblioteka (Karen Coyle, Univ. of California, 1997)

	Internet	Library
Size	30-40 million Web pages	25 million books with many pages each 10's of thousands of newspapers over 1 million journals
History	In existence since 1981 Came into common use after 1993	In existence for thousands of years Universal public service since late 1800's
Cost	You need: a computer(\$2,000) and an Internet account(\$20/month)	You need: eyes, ears or fingers
Prerequisites	You have to understand some technology, be computer literate as well as literate in English	You have to be literate in a language (and there are literacy classes available)
Retrieval	Has no standard information retrieval tools	Has standard information retrieval tools
Organization	Is an undifferentiated mass of documents and information	Is an organized collection of cultural expression
Service	Entirely selfservice	Provides extensive face-to-face service to users
Kids	Doesn't quite know what to do with Kids	Has well-established service to children and young adult
Free speech	May not uphold the First Amendment	Is definitely a First Amendment institution
Privacy	No privacy protection for users	Strong policies on patron confidentiality
Revenue	Takes advertising	Does not take advertising
Media view	Gets lots of media attention	Gets almost no media attention

Internet jako konkurent biblioteki

Proponowane rozwiązania:

- Integracja wyszukiwania w zasobach sieci w meta-katalogach bibliotek
- Przeszukiwanie źródeł bibliotecznych i baz danych w wyszukiwarkach internetowych
- Równoległe istnienie „dwóch światów”

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Podsumowanie (1)

- Internet staje się coraz większym, realnym zagrożeniem dla funkcji informacyjnych biblioteki. Samodzielne wyszukiwanie informacji w prostych przeglądarkach zaspokaja większość potrzeb informacyjnych społeczeństwa
- Bazując na klasycznych zaletach (tradycja, uporządkowane metody wyszukiwania informacji, relewantność wyników, właściwy dobór źródeł, ...) biblioteki powinny tworzyć taką strukturę informacyjną, by Użytkownik wolał pracować ze stronami www biblioteki (lub z samą biblioteką) niż z „otwartym internetem”
- Istnieje potrzeba szkoleń pracowników oddziałów informacji naukowej w zakresie racjonalnego wykorzystania internetu jako źródła informacji
- Istnieje potrzeba wprowadzenia do bibliotecznych szkoleń studentów (pracowników) elementów wiedzy o sposobach wykorzystywania internetu do wyszukiwania informacji oraz związanych z tym niebezpieczeństwach

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.

Podsumowanie (2)

- Osiągnięty poziom komputeryzacji bibliotek oraz wdrożone w ostatnich latach systemy automatyzacji (w Łodzi również, z pełnym sukcesem) stwarzają dobre podstawy do dalszego funkcjonowania bibliotek akademickich jako centrów informacji. Jednak sprostanie wymienionym zadaniom wymaga od bibliotek znacznego wysiłku organizacyjnego i finansowego.

Dalsza życzliwość władz uczelni w zakresie wspomagania (nie tylko finansowego) bibliotek jest więc wielce wskazana.

Informacja Naukowa Bibliotek Medycznych
Łódź, 24-25 listopada 2003 r.